

Συνέδριο με θέμα την «Επανεξέταση της αρχής της επικουρικότητας στην εποχή της κοινής ευθύνης».

Σύμφωνα με το άρθρο 1 της Σύμβασης, οι εθνικές αρχές είναι οι πρωταρχικές εγγυητές των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, υπό την εποπτεία του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων (Δικαστήριο). Η δικαιοδοσία του Δικαστηρίου περιορίζεται από το άρθρο 19 της Ευρωπαϊκής Σύμβασης για τα Ανθρώπινα Δικαιώματα (Σύμβαση) στη διασφάλιση ότι τα Συμβαλλόμενα Κράτη τηρούν τις δεσμεύσεις τους σύμφωνα με τη Σύμβαση. Υπό αυτή την έννοια, η προστασία των δικαιωμάτων και ελευθεριών που ορίζονται στη Σύμβαση είναι κοινή ευθύνη και των δύο.

Η έννοια της κοινής ευθύνης διατυπώθηκε στη Διακήρυξη του Ιντερλάκεν της 19ης Φεβρουαρίου 2010. Ένα από τα πρωταρχικά θέματα αυτής της δεκαετούς μεταρρυθμιστικής διαδικασίας, η οποία έφτασε στο τέλος της στην Αθήνα τον Νοέμβριο του 2021, ήταν να αυξηθεί η ενσωμάτωση της Σύμβασης σε εθνικό επίπεδο.

Στη Διακήρυξη του Μπράιτον του 2012, αποφασίστηκε να προστεθεί μια αιτιολογική σκέψη στο Προοίμιο της Σύμβασης επιβεβαιώνοντας ότι τα Κράτη Μέρη, σύμφωνα με την αρχή της επικουρικότητας, έχουν την πρωταρχική ευθύνη για τη διασφάλιση των δικαιωμάτων και των ελευθεριών που ορίζονται στη Σύμβαση και στα Πρωτόκολλα της και ότι με τον τρόπο αυτό απολαμβάνουν περιθώριο εκτίμησης των μέτρων που πρέπει να λάβουν για τη συμμόρφωσή τους, με την επιφύλαξη της εποπτικής δικαιοδοσίας του Δικαστηρίου. Αυτή η αιτιολογική σκέψη τέθηκε σε ισχύ με το Πρωτόκολλο αριθ. 15 της Σύμβασης την 1η Αυγούστου 2021.

Στη Διακήρυξη των Βρυξελλών του 2015, δόθηκε περαιτέρω έμφαση στη σημασία της αποτελεσματικής εθνικής εφαρμογής και εκτέλεσης των αποφάσεων, ενώ πρόσφατα η σημασία της επικουρικότητας και η κοινή ευθύνη υπογραμμίστηκε στην εκ νέου δέσμευση της Διακήρυξης του Ρέικιαβικ

Σήμερα, η Σύμβαση είναι ενσωματωμένη στην εσωτερική έννομη τάξη των Κρατών Μερών, και το Δικαστήριο έχει παράσχει πλούσια και περιεκτική νομολογία με την οποία ερμηνεύονται τα περισσότερα δικαιώματα της Σύμβασης. Αυτό δίνει τη δυνατότητα στα Κράτη Μέρη να διασφαλίσουν την πλήρη προστασία των ανθρωπίνων δικαιωμάτων σύμφωνα με τη Σύμβαση.

Με βάση τα ανωτέρω η Πρόεδρος Síoifra O'Leary εκφώνησε την εισαγωγική ομιλία στο συνέδριο επισημαίνοντας ότι η θέση των συνθηκών στην ιεραρχία των νομικών πράξεων μπορεί να διαφέρει από χώρα σε χώρα. Ωστόσο, η Σύμβαση, ένα πολυμερές μέσο για τη συλλογική προάσπιση των δικαιωμάτων, κατέχει ιδιαίτερη θέση. Οι εθνικοί δικαστές πρέπει να την ερμηνεύουν, να την εφαρμόζουν και να διασφαλίζουν ότι υπερισχύει των κανόνων ή των πρακτικών που δεν είναι συμβατές με αυτήν. Όσο περισσότερο το κάνουν, τόσο λιγότερο το Δικαστήριο θα πρέπει να παρεμβαίνει, και θα λειτουργεί ως τελικός προμαχώνας, ως ήταν και ο σκοπός και των ιδρυτών του.

Ο δικαστής Davor Derenčinović συντόνισε τη συζήτηση επί των θεμάτων του αντίκτυπου του Πρωτοκόλλου αριθ. 15 στην αρχή της επικουρικότητας, με ομιλήτρια την Καθηγήτρια του Πανεπιστημίου του Στρασβούργου Peggy Ducoulombier, και της Συνταγματικής αναθεώρησης και εξάντλησης των εσωτερικών ένδικων μέσων, με ομιλήτρια τη δικαστή του Ομοσπονδιακού Ανωτάτου Δικαστηρίου της Ελβετίας, Julia Hänni. Ο δικαστής Oddný Mjöll Arnardóttir συντόνισε τη συζήτηση επί του θέματος «Η εποχή της επικουρικότητας και η επανεξέταση/ αναθεώρηση βάσει διαδικασίας», με ομιλήτρια την Καθηγήτρια Παγκόσμιων Νομικών Σπουδών της Νομικής Σχολής του Πανεπιστημίου του Μπέρμιγχαμ, Fiona de Londras και του θέματος «Επικουρικότητα : η άποψη της εθνικής δικαιοσύνης» με ομιλητή τον Δικαστή του Ανωτάτου Διοικητικού Δικαστηρίου της Τσεχικής Δημοκρατίας, Michal Bobek.

Την εκδήλωση έκλεισε ο Δικαστής Darian Pavli.